

Suomen Lähi-idän instituutin uutiskirje 2/2011

Tässä uutiskirjeessä:

- [Instituutin johtaja Ari Kerkkäsen katsaus](#)
- [Lukemista Levantista: Ari Kerkkänen: Libanonin erityistuomioistuimen ristiriita](#)
- [Uusi residenssiohjelma Damaskokseen](#)
- [Kohennuksia instituutin kirjastossa](#)
- [UPI:n raportti *Hard Choices: The EU's Options in a Changing Middle East* on ilmestynyt](#)
- [Anu Leinonen: Appelsiininkukkia hiljaisessa Damaskoksessa](#)

Instituutin johtaja Ari Kerkkäsen katsaus

Pohjois-Afrikkaa ja Lähi-itää ravistuttavat muutokset levisivät myös instituutin kotimaahan Syyriaan vuoden ensimmäisen uutiskirjeen lähettämisen jälkeen. Jo helmikuussa arvioitiin, että kaikki alueen maat ovat mahdollisia kandidaatteja Tunisian ja Egyptin kaltaisille kansannoille. Presidentti Assad oli varma vielä helmikuun alussa, että nämä myllerrykset eivät kosketa Syyriaa. Tästä huolimatta maaliskuun puolivälistä lähtien Syyriassa on eletty nuoremman Assadin hallintokauden vaikeinta aikaa. Ihmisen vapauden tarve on yhtäläinen valtiorajoista riippumatta ja sen tukahduttaminen sekä kansalaisten alistaminen ei onnistu loputtomiin.

Itse- ja harvainvaltaisten valtioiden vastaus mielenosoituksiin on väkivalta. Aseellinen väkivalta on jatkumo sille henkiselle väkivallalle, jonka pelottamana kansalaisia hallitaan. Näin myös Syyriassa. Uudistukset ovat jääneet kosmeettisiksi, kun esimerkiksi poikkeustilalakeja ollaan korvaamassa uusilla mutta yhtä rajoittavilla laeilla eikä väkivallan käyttö tai mielivaltaiset pidätykset ole päättyneet. Jo historia opettaa, että väkivallan voima on vapauden voimaa pienempi eikä sen puolesta nousevia kansanvoimia voida väkivalloin lopullisesti tukahduttaa. Syyrian ja ennen kaikkea syyrialaisen puolesta on toivottava, että viimeisten viikkojen aikana koettu väkivalta päättyy ja maassa päästään niiden uudistusten tielle, jotka vapauttavat Syyrian vuosikymmeniä kestäneestä kansalaisvapauksia ja mielipiteen vapautta tukahduttaneesta pelon ilmapiiristä sekä kaiken kattavasta korruptiosta.

Syyria on maantieteellisesti ja väestöllisesti yksi Lähi-idän tärkeimmistä valtioista. Uudistuvalla ja demokraattisella Syyrialla on mahdollisuus nousta vielä nykyistä merkittävämpään asemaan Lähi-idässä. Väkivaltaan turvautuminen ajaa maan kuitenkin lähemmäksi sitä, mitä on nähty naapurimaa Irakissa vuoden 2003 jälkeen. Kaaokseen ajautuminen nostaisi myös alueellisen konfliktin syttymisen mahdollisuutta. Tämän hetken arvion mukaan nykyisen kaltainen epävakaus tulee toistaiseksi jatkumaan Syyriassa.

Levottomuudet eivät ole voineet olla vaikuttamatta instituutin toimintaan. Toukokuulle suunniteltu kuvitustyöpaja on siirretty myöhempään ajankohtaan ja kesäkuulle suunniteltu puhutun arabian kurssi peruuntuu. Epävarmuus lisääntyy myös niiden syksyksi suunniteltujen tapahtumien kohdalla, jotka on suunniteltu järjestettäväksi Syyriassa. Toiminnan ja tapahtumien suunnitteluun levottomuudet eivät vaikuta, ja instituutilla on täysi valmius jatkaa toimintaa suunnitellusti välittömästi levottomuuksien rauhoituttua.

Nykyiset tapahtumat ovat vahvistaneet sitä käsitystä, että instituutin toiminnan kannalta on tärkeää hajauttaa tapahtumia, konferensseja, seminaareja ja näyttelyitä niihin maihin Syyrian lisäksi, jotka kuuluvat instituutin toiminnan piiriin. Instituutin koti ja osoite on Damaskoksessa Zeitunan talossa, mutta toiminnan on ulotuttava entistä määrätietoisemmin myös Syyrian ulkopuolelle erityisesti Egyptiin, Jordaniaan ja Libanoniin.

Kaksi kuukautta kestäneet Zeitunan talon viemäröntien uusimiseen liittyvät remontit on saatu valmiiksi. Kirjasto on entistä paremmin tutkijoiden ja opiskelijoiden käytössä, instituutin seiiniä on maalattu ja Zeitunan talo tarjoaa entistä paremmat puitteet erilaisten tapahtumien järjestämiseen.

Lukemista Levantista -asiantuntijakirjoitussarja jatkuu. Tämän uutiskirjeen yhteydessä julkaistaan Libanonin erityistuomioistuimen toimintaa käsittelevä kirjoitus. Sarjan kirjoitukset julkaistaan jatkossa myös englanninkielisinä instituutin uudistuvilla internetsivuilla.

Tiedeinstituuttina toimiminen tarkoittaa tutkimuksen osuuden vahvistamista toiminnassa. Instituuttiin toukokuussa valittava uusi tutkijakoordinaattori aloittaa määräaikaisessa työsuhteessa heinäkuun alussa. Tutkijakoordinaattorin henkilöesittely on seuraavassa uutiskirjeessä. Syyskuussa Helsingissä järjestettävä Lähi-itä-kollokvio tukee tutkimusta ja verkottumista kutsumalla koolle suomalaiset Lähi-itä-tutkijat. Lienee itsestään selvää, että kollokviossa käsitellään paljon tämän vuoden tapahtumia Lähi-idässä ja Pohjois-Afrikassa.

Ari Kerkkänen: Libanonin erityistuomioistuimen ristiriita

Pääministeri Rafik Haririn vuonna 2005 tapahtunutta murhaa YK:n päätöslauselmalla 1701 tutkimaan perustettu Libanonin erityistuomioistuin (Special Tribunal for Lebanon – STL) on mielenkiintoinen ennakkotapaus kansainvälisten sota- tai rikostuomioistuinten joukossa. Yhtään kansainvälistä rikostuomioistuinta ei ole perustettu tutkimaan valtionpäämiehen murhaa ennen

Libanonin erityistuomioistuinta. Tämä asettaa ennakkotapauksena erityistuomioistuimen toiminnan suurennuslasin alle. Ero on myös siinä, että erityistuomioistuin toimii Libanonin rikoslain mukaisesti, muut sotarikostuomioistuimet kansainvälisen ja/tai humanitaarisen lain pohjalta.

Lue koko kirjoitus instituutin kotisivulta www.damascus.fi > Tutkimus > Lukemista Levantista

Uusi residenssiohjelma Damaskokseen

Suomen Lähi-idän instituutti ja näyttelyvaihtokeskus FRAME ovat solmineet sopimuksen kuvataideresidenssiohjelman käynnistämiseksi Damaskoksessa. FRAME valitsee vuosittain yhden suomalaisen kuvataiteilijan kuukauden mittaiselle työskentelyjaksolle, joka sisältää myös verkostoitumistilaisuuksia syyrialaisien taiteilijoiden kanssa. Ensimmäinen residenssiperiodi on syyskuussa 2011. Uusi sopimus vahvistaa instituutin erittäin toimivaksi osoittautunutta residenssitoimintaa, jonka muita yhteistyökumppaneita ovat Suomen Kirjailijaliitto ja Suomen tietokirjailijat ry.

Kohennuksia instituutin kirjastossa

Instituutin käsikirjasto palvelee jälleen käyttäjiä entistä ehompana. Kirjaston käyttäjämukavuutta on parannettu perustamalla kirjastoon lukupaikkoja sekä lisäämällä valaistusta. Kirjaston toimintaa kehitetään edelleen, kokoelmaa laajennetaan ja tietokantaa uudistetaan. Kirjaston kokoelmaan kuuluu Lähi-idän alueen muinaisten ja nykyisten kulttuurien monialaista haku- ja tutkimuskirjallisuutta. Kirjalahjoituksia otetaan edelleen vastaan. Tervetuloa käyttäjäksi!

*"Kukaan ei synny oppineena vaan tieto hankitaan opiskelemalla."
(Al-Ghazali)*

UPI:n raportti *Hard Choices: The EU's Options in a Changing Middle East* on ilmestynyt

Ulkopoliittisen instituutin raportti *Hard Choices: The EU's Options in a Changing Middle East* on ilmestynyt ja luettavissa [UPI:n verkkosivuilla](#). Yksi Timo Behrin toimittaman raportin kirjoittajista on Suomen Lähi-idän instituutin edellinen johtaja Hannu Juusola.

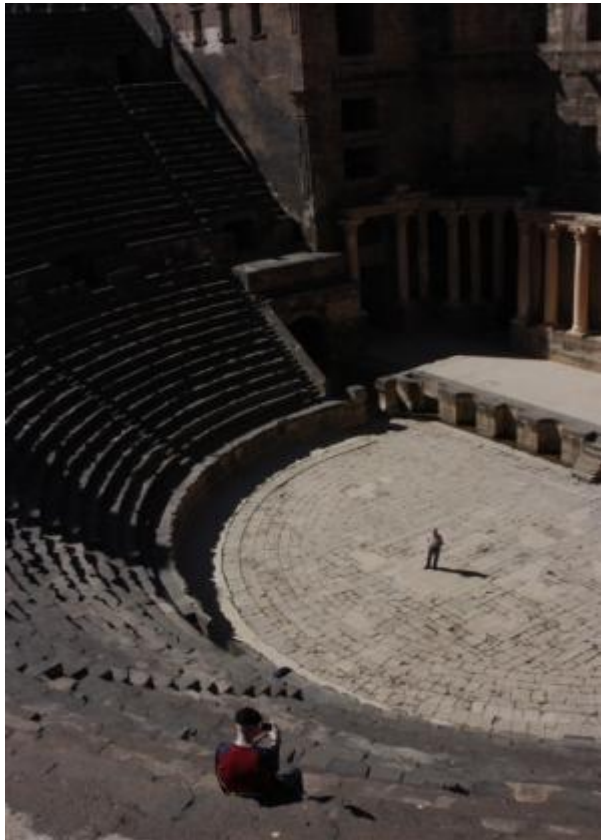
Anu Leinonen: Appelsiininkukkia hiljaisessa Damaskoksessa

Säätiön puheenjohtaja Martti Nissinen ja asiamies Anu Leinonen vierailivat instituutissa huhtikuun puolivälissä. Vierailun tarkoituksena oli pohtia perusteellisesti instituutin nykytilaa ja suunnitella tulevaa toimintaa yhdessä instituutin henkilökunnan kanssa. Luonnollisesti myös arabimaailman kuohunta sekä Syyrian eskaloituvat levottomuudet ja niiden vaikutus instituutin toimintaan nousivat matkan keskeisiksi puheenaiheiksi.

Syyrian väkivaltaisuuDET tuntuivat tavallaan kaukaisilta istuessa iltaa instituutin pihan appelsiinipuiden kukkien huumaavassa tuoksussa, suihkulähteen rauhallisessa solinassa. Suomen Lähi-idän instituutti sijaitsee Damaskoksen vanhan kaupungin kristityssä osassa, jonne väkivaltaisuuDET eivät ole ainakaan toistaiseksi levinneet. Etäisyyden tuntua loi osaltaan paikallisen uutisoinnin

puute: huhumyllyn epämääräisten tietojen lisäksi seurasimme tilannetta pääosin Al-Jazeerasta, aivan kuten muukin maailma. Damaskoksen vanha kaupunki oli itse asiassa paljon tavallista hiljaisempi ja toi mieleeni ensimmäisen, Eid al-Adha -juhlan aikaan sijoittuneen Damaskoksen vierailuni, jolloin kuvittelin Damaskoksen hiljaiseksi, jopa uneliaaksi kaupungiksi.

Kaupungin hiljaisuuskin johtui tietenkin Syyrian levottomuuksista. Paikallisten matkailualan yrittäjien mukaan jopa 90 % ryhmämatkoista maahan oli peruttu, joten vanhan kaupungin kapeilla kujilla näkyi vain satunnaisia turisteja. Ilmeisesti myös monet damaskoslaiset pitivät parhaana pysyä kotona, ainakin perjantai-iltaisina ja lauantaisin, ja myös meitä suomalaisia varoiteltiin niinä iltoina liikkumasta turhan kauas instituutilta.

Vierailumme aikoihin Damaskoksen teillä ei ollut armeijan tarkastuspisteitä saati sitten konekivääriasemia, mutta jännitteet näkyivät kyllä pienemmistä seikoista myös kristittyjen asuma-alueilla. Presidentti Bashar Al-Assadin kuvia oli vielä tavallistakin näkyvämmiin esillä, nuoret miehet ja turvallisuuspoliisin edustajat parveilivat aivan muina miehinä instituutin naapurissa olevan kreikkalaiskatolisen patriarkaatin edusaukiolla, perinteiset pääsiäiskulkueet päätettiin peruuttaa ja paikallisten ilmeet olivat synkän huolestuneita. Koska väkivaltaa ei ole kohdistettu ulkomaalaisiin, matkustaminen maassa ei tuntunut vielä erityisen vaaralliselta. Matkan ainoan mielenosoituksen näimme Etelä-Syyriassa, pienessä Bosran kaupungissa, jossa rauhanomaiset mielenilmaukset olivat päivittäisiä. Arviolta noin 200 hengen mielenosoitus oli sen verran pieni, että osa ryhmästäämme ei ehtinyt nähdä sitä lainkaan ollessaan juuri tuolloin matkamuistostoksilla.

Matkamme jälkeen Syyrian tilanne ei ole rauhoittunut vaan päinvastoin mielenosoitukset ovat levinneet ja niiden tukahduttaminen väkivalloin on jatkunut. Turvallisuussyistä instituutin suunniteltuja tapahtumia on jouduttu perumaan, ja instituutissa on varauduttu myös tilanteen heikkenemiseen entisestään.

Kuva: Bosran amfiteatteri oli suljettu, mutta Suomen Lähi-idän instituutin säätiön puheenjohtaja Martti Nissinen pääsi kuitenkin testaamaan sen akustiikkaa.

Suomen Lähi-idän Instituutin uutiskirje ilmestyy kuusi kertaa vuodessa. Sen voi tilata osoitteesta fime@fime.fi tai lukea instituutin kotisivulta www.damascus.fi